

До
Председателя на научното жури,
определено със заповед на
ректора на МУ Плевен

Относно: Рецензия по конкурс за заемане на академична длъжност “професор”, по научна специалност „Кардиология” (03.01.47) от професионално направление 7.1. “Медицина” и научна специалност “Кардиология”, към МФ при МУ Плевен, обявен за нуждите на катедра „Кардиология, пулмология и ендокринология” - Втора кардиологична клиника – МУ Плевен.

Обнародвано в “Държавен вестник” (85/06.11.2012г.)

Рецензия от: проф. Цветана Маринова Кътова, Национална кардиологична болница, София

Процедурата по обявяване на конкурса е съобразена с изискванията на Закона за развитие на академичния състав, както и с Правилника на МУ-Плевен. Не установих процедурни нарушения. Доц. Мария Цекова е единствен кандидат в конкурса.

Конкурсът за професор по кардиология е обявен в “Държавен вестник” брой 85 от 6 ноември 2012г. за нуждите на Катедра „Кардиология, пулмология и ендокринология” - Втора кардиологична клиника – МУ Плевен.

I.Кратки биографични данни на кандидата

Доц. д-р Мария Цекова завършва висше образование по “Медицина” във ВМИ –София през 1977 г. Две години работи като ординатор в ИКО на Окръжна болница Плевен През 1979 година след положен конкурс постъпва на работа като асистент в Кардиологична клиника- интензивно кардиологично отделение, където работи и до сега. Последователно заема длъжностите - асистент, старши асистент, главен асистент,като през 2002 година е назначена за началник на ИКО. Има две специалности- по вътрешни болести от 1982 година и по кардиоревматология от 1985 година. Има специализации в Мичиганския университет САЩ/1993г/ и в Австрия/1994 и 1999 год/.

През 2004 година защитава успешно дисертационен труд на тема: „Клинични и прогностични аспекти при остър миокарден инфаркт без Q зъбец”, като получава научно образователна степен **“доктор”**

През 2005 година е избрана за “доцент” по научна специалност “Кардиология и началник на Клиника по интензивна кардиология”, а от края на 2011 год. е избрана за началник на Втора клиника по кардиология на УМБАЛ „Д-р Георги Странски” Плевен

През 2012 г. защитава докторат на тема **„Прогностична стойност на биохимични маркери в възпалителната, фибринолитичната активност и кардиомиоцитната некроза при остър коронарен синдром без ST-елевация”** и ѝ се присъжда образователната степен **„доктор на медицинските науки”**

Член на ДКБ, член на ревизионната комисия към УС на ДКБ. Член на лигата по артериална хипертония. Член е на редакционната колегия на списание „Българска кардиология”.

Член на Европейското дружество по кардиология .

II. Учебно преподавателска дейност

Учебно преподавателската работа доц. Цекова започва през 1979г., когато спечелва конкурс и е назначена за асистент по кардиология в ИКО -МУ Плевен.

Академичната справка за учебната натовареност за последните 3 години доказва **обща учебна натовареност над 400 часа годишно**, резултат на участие в:

- Ежегоден курс лекции на студенти с българоезично и англоезично обучение
- Провеждане на практически упражнения
- Целогодишно провеждане на семинари и клинични срещи за стажант лекари и специализанти
- Участие като поканен лектор в конференции и други обучителни модули на кардиолози и общопрактикуващи лекари в страната.
- Доц.Цекова е дългогодишен преподавател с голям педагогически опит. Ръководител на 8 специализанта по кардиология и на 4 докторанта, едната докторантура е приключила успешно.

III. Научноизследователска дейност

Общ брой на научните трудове представени за рецензия са 138. Доц. Цекова ги е разпределила както следва:

1.Списъкът на публикуваните статии в научни списания в България и чужбина съдържа 118 заглавия, от които 28 са свързани с двата

дисертационни труда , от тях 2 статии са публикувани в чужбина и 26 в български издания(първи или самостоятелен автор в 8).

3.Останалите 80 статии са отпечатани преди или след дисертациите, и са по теми, които нямат връзка с тях. От така представения материал рецензирах 61 публикации. Деветнадесет (19) от публикациите в чужди списания (34-52) от списъка предложен от кандидата са публикации на резултати и анализи от мултицентрови проучвания, в които доц. Цекова е един от изследователите и не са обект на рецензия в този конкурс.

В международни списания остават за рецензия 9 статии извън темите на двете дисертации и 47 в български списания

Автор е на 43 резюмета на орални презентации и такива представени на постери. От тях 26 бяха рецензирани в настоящия конкурс, т.к. са публикувани в пълен текст в сборниците към съответните научни форуми, а 17 могат да се интерпретират само като научна активност, т.к. са публикувани само резюмета, без приложен пълен текст и без книгопис.1 е представено в чужбина, 25 в България.

Доц. Цекова е самостоятелен или първи автор в 35 публикации, втори на 25, на трето място в 27.

Направената справка, която е приложена и изчислените общ и личен импакт фактор според критериите на ПРАС - МУ Плевен, като са изключени статиите, в които авторството е в апендикс са следните:

1. Цитирания в български източници /приложени/ - 12
2. Цитирания в чужди източници в базата данни на SCORPUS и Web of Knowledge - 836
3. Личен импакт фактор на публикациите в SCORPUS - 28.149

Кандидатката е самостоятелен автор на две монография “Остър миокарден инфаркт без Q-зъбец – клиничко-прогностична оценка”, „Ритъмни и проводни нарушения” както и съавтор в 1 монография за сърдечна недостатъчност.

Доц. М. Цекова е част от авторския колектив учебник по кардиология, под редакцията на проф. Мл.Григоров

Доц. Мария Цекова е ръководител на 4 докторанта, от които 1 с приключила официална защита.

Доц. Мария Цекова участва в изпитните комисии за специалност “Кардиология” и “Вътрешни болести”.

Доц. Цекова е член на редакционната колегия на сп. ”Българска кардиология”

IV. Научни и приложни приноси

А. Най- съществена част от научните разработки и публикации на Доц. Цекова са свързани с острия коронарен синдром.

- Първият и дисертационен труд, защитен през 2003 година е на тема: *”Клинични и прогностични аспекти при остър миокарден инфаркт без Q-зъбец”*. Доц. Цекова анализира връзката между характеристиката на ЕКГ промените в острия период на МИ без Q зъбец и прогнозата на тези болни . В реализираното клинично-епидемиологично проучване авторът предлага т.н. входен документ с база данни за пациента с NSTEMI миокарден инфаркт , разширявайки възможностите за стратификация на риска при тези болни.
- През 2012 година успешно бе защитен втория и дисертационен труд на тема *“Прогностична стойност на биохимични маркери на възпалението, фибринолитичната активност и кардиомиоцитната некроза при болни с остър коронарен синдром без елевация на ST сегмента” - нестабилната стенокардия и NSTEMI миокарден инфаркт .*

В научното изследване доц. Цекова анализира вулнерабилната плака (високорискова плака или склонна към тромбоза плака) както и т.н. вулнерабилна кръв (склонна към тромбообразуване) при вулнерабилен пациент- пациент с висок риск за MACE . Анализирана е и връзката на инфламаторните маркери с нестабилността на плаката.

Приносителите, които приемам от дисертационния труд на автора като значими с научно- приложен характер бих обобщила по следния начин:

По-детайлна стратификация на риска при болните с NSTEMI-ОКС, както при тези с неповишен тропонин, така и при болните с повишен тропонин на базата на комплексния анализ на маркерите на възпалителна и фибринолитична активност. Това подпомага отдиференцирането на болните с NSTEMI-ОКС с висок риск за сърдечно-съдови усложнения, които според GRACE risk score попадат в групата с нисък и умерен риск и може да послужи като основание за по-мощна анти тромбозна и антиагрегантна терапия при болните с повишени hsCRP и PAI-1

- С образователна стойност е монографията на доц. Цекова, издадена през 2004 година *“Остър миокарден инфаркт без Q-зъбец – клинично-прогностична оценка”*.
- Някои от първите публикации на автора са посветени на фазовия анализ при болни с ОМИ чрез различни неинвазивни методи, вкл. полигрфаския запис
- Важен дял от научните разработки в тази област(18 публикации) са посветени на ефекта и усложненията от *фибринолитичната* терапия при STEMI миокарден инфаркт, от пероралното приложение на *IIa/IIIa инхибитори*, от използването на *нискомолекулярните хепарини и новите анти тромбоцитни медикаменти*

- В част от научните разработки доц. Цекова анализира сърдечната недостатъчност като усложнение при ОКС., като проучва честотата на изявата на СН в острия стадий на ОМИ- NSTEMI, проследява нивата на NT-pro BNP при болни със СН при запазена ИФ.
- Нужно е да отбележа факта, че доц. Цекова е главен изследовател на един от най-активните изследователски центрове в България в няколко мултицентрови рандомизирани проучвания посветени на нови терапевтични стратегии при ОМИ и СН.
- Особен интерес са серия от 10 публикации на доц. Цекова, вкл. две в англоезични списания, свързани с антифосфолипидния синдром, с генетичния полиморфизъм на CYP2C8, CYP2J2 и G50-T при болни с ОМИ.
- Доц. Цекова анализира значението на ДББ за прогнозата на ОМИ.

Б. Второ съществено направление в научните разработки на доц. Цекова е посветено на метаболитния синдром

- Авторката проучва честотата на метаболитния синдром сред клинично здрава популация в Плевенския район. Доц. Цекова анализира метаболитния синдром като рисков фактор за ИБС. Проведеното проспективно проучване при 800 лица(клинично здрави) както и хора с метаболитен синдром анализира риска от коронарни събития на базата на изследвания на липиден профил, съотношението ApoB/ApoA1, HbA1c. Резултатите са представени на български и международни кардиологични форуми.

В. Трето направление се очертава от проучвания свързани с диагностика и поведение при ритъмни и проводни нарушения.

- Интересни са разработките посветени на вариабилитета на сърдечния ритъм при болни с диабет тип 2
- В обзори и няколко публикации са третирани терапевтични стратегии при предсърдно мъждене, като е анализирана ефективността на нови стратегии спрямо „стари” методи, детайлно е анализирана връзката тиха исхемия- ритъмна патология.

Г. Съществен дял от научната продукция на доц. Цекова е посветена на проблема артериална хипертония, проблемите свързани процесите на съдово ремоделиране и ефективния медикаментозен контрол, които са обект на изучаване в много проспективни двойно слепи, рандомизирани проучвания, в някои от които авторката има участие .

- Участието на доц. Цекова като изследовател в SYSTEURO и HYVET – проучвания посветени на подхода при лечение на АХ при възрастни пациенти (в първото проучване при болни над 60 години, във второто над 80 години) е основата за интереса и натрупания клиничен опит в лечението

на систолната хипертония в частност при възрастни пациенти. Доц. Цекова и съавтори от водещи български кардиолози, са направили задълбочено изследване върху контрола на артериалната хипертония при възрастните болни с АХ.

- Продукт на тази клинична и изследователска дейност са публикациите носещи информация за разпространението на АХ при пациенти над 80 год. възраст в България, анализът на когнитивната функция при АХ, анализа на честота на предсърдното мъждене при тази популация, социалната характеристика на възрастните пациенти с АХ и др.
- Интерес представляват публикациите посветени на новите антихипертензивни медикаменти към момента на провеждане на проучванията, които са обект на проследяване на ефекта им при пациенти с коморбидитет и високорискови пациенти

Д. Други публикации

- Казуистика/ пет случая /
- Въвеждане на нови медикаменти в кардиологичната практика(антиритъмни медикаменти при предсърдно мъждене, алдостеронови антагонисти при лечение на СН, нискомолекулярни хепарини при лечение на ОМИ, ивабрадин при СН, при стабилна стенокардия и ЛК дисфункция.

В отделен раздел на представената научна продукция са изброени част от научните разработки, които са презентирани на други форуми - устни презентации и постери. Отразени са отпечатаните в международни списания резюмета

V. Диагностично лечебна дейност:

Доц. д-р Мария Цекова има 35 години трудов стаж като лекар, работил изцяло в областта на кардиологията и с много богат опит в областта на спешната кардиология. Владее всички неинвазивни методи на диагностика на сърдечносъдовите заболявания

VI. Заключение

Доц. Мария Цекова е изграден специалист по кардиология , реализирана успешно в продължение на над 30 години работа в МУ-Плевен. Особено внимание заслужават натрупания опит, двата дисертационни труда и научните разработки, касаещи сърдечно съдовата патология при болни с остър коронарен синдром в аспекта на диагностика, терапия и прогноза. Това нарежда кандидата сред групата експерти «интензивни кардиолози».

Научната продукция на доц. Цекова е достатъчна по обем, броя на цитиранията и личния импакт фактор покриват изискванията на закона за развитие на академичните длъжности както и правилника за приложение на закона на МУ-Плевен.

Доц. Цекова е успешен и принципен ръководител, с подчертана отговорност към обучението на студенти, специализанти, докторанти и колеги.

Лечебнодиагностичната дейност, активната преподавателска работа и успешната научна реализация на доц. Цекова покриват изискванията за придобиване на академичната длъжност „професор” и ми дават основание да подкрепя избора на доц. Цекова за професор, както и да препоръчам на уважаемите членове на научното жури да гласуват положително за избирането ѝ.

1. 02. 2013 година

Рецензент:.....

Проф. Кътова

Национална кардиологична болница
София